

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/5/2021
Identifikačné číslo spisu: 8715212838
Dátum vydania rozhodnutia: 21.01.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Mario Dubaň
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8715212838.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne D. Š., bývajúcej v H., E.. A. Y. XXA, zastúpenej Advokátska kancelária Hovan a Hospúdka, s.r.o., so sídlom v Spišskej Novej Vsi, M. Gorkého 8, proti žalovanému G. I. H., súdnemu exekútorovi, so sídlom vo H., A. XX, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 13 C 233/2015, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 25. augusta 2020 sp. zn. 13 Co 15/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) v poradí druhým rozsudkom z 30. októbra č. k. 13 C 233/2015 - 327, výrokom I. uložil žalovanému povinnosť verejne sa ospravedlniť žalobkyni za neoprávnené zásahy do jej práva na ochranu osobnosti zverejnením ospravedlnenia v printovom médiu v lehote 60 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku v tomto znení: „Týmto sa ospravedľujem D. Š. za to, že som zverejnil jej osobné údaje obsiahnuté vo zverejňovanom trestnom rozkaze vydanom Okresným súdom Spišská Nová Ves bez právneho základu, čím som zasiahol do vážnosti, dôstojnosti a poškodil som jej dobrú povesť. Za toto svoje konanie sa D. Š. verejne ospravedľujem.“ II. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol; III. rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania; IV. žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť trovy štátu 37,58 eura na účet Okresného súdu Poprad do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku; V. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť trovy štátu 37,58 eura na účet Okresného súdu Poprad do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že vo vzťahu k zistenému skutkovému stavu mal za preukázané, že Trestným rozkazom zo 16. júna 2014 č. k. 4 T 35/2014-273, vydaným Okresným súdom Spišská Nová Ves bola žalovaná uznaná vinnou z prečinu marenia exekučného konania podľa § 243a ods. 1 písm. e/ Trestného zákona. V bode 1 písm. b/ sčasti dokonanej a sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona v bode 2, ktorého sa dopustila tak, že dňa 11. júla 2012 v čase asi o 8.00 hod. počas toho, ako žalovaný v rámci výkonu exekúcie v exekučnej veci vedenej Okresným

súdom Spišská Nová Ves sp. zn. 1 Er 389/2012 vošla do priestorov nachádzajúcich sa v zadnej časti domu, kde ako živnostníčka mala zriadené kancelárske priestory a poškodila niektoré z vecí, ktoré boli spísané súdnym exekútorom v rámci výkonu exekúcie. Žalovaného, ktorý bol v uvedenom konaní poškodeným, odkázal súd s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 4.7.2014. Žalobkyňa dňa 13. augusta 2014 zistila, že na <http://www.exekutorsopko.sk>, webovej stránke, ktorá patrí žalovanému, bol zverejnený vyššie uvedený trestný rozkaz v plnom znení, teda boli zverejnené aj jej osobné údaje, pričom žalobkyňa nikdy nedala žalovanému súhlas na zverejnenie trestného rozkazu. Na základe uvedených zistení podala žalobkyňa podnet Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky, ktorý rozhodnutím zo 16.2.2015 č. k. 00390/2015-Os-43 konštatoval porušenie povinností žalovaného vyplývajúcich zo zákona č. 122/2013 Z.z. a uložil žalovanému opatrenia na odstránenie nedostatkov a príčin ich vzniku. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalovaný rozklad, o ktorom rozhodol „Úrad“ rozhodnutím z 11. mája 2015 č. k. 02135/2015-Op-4 tak, že napadnuté rozhodnutie potvrdil. Na základe žaloby o preskúmanie zákonnosti postupu správneho orgánu podanej žalovaným konal v predmetnej veci Krajský súd v Prešove, ktorý rozsudkom zo 7. júna 2016 č. k. 1S/28/2015-56 zrušil rozhodnutie „Úradu“ a vec vrátil žalovanému správne orgánu na ďalšie konanie. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 23.7.2016. Následne „Úrad“ rozhodnutím zo 16. novembra 2016 č. k. 01071/2016-Os-7 konanie o podnete žalobkyne zastavil. Po skončení dokazovania žalobkyňa predložila súdu ešte rozhodnutie predsedníčky „Úradu“ z 5. mája 2017 č. k. 00040/2017-Op-16, ktorým bolo vyhovené rozkladu účastníkov konania a rozhodnutie o zastavení konania bolo zrušené a vec bola vrátená orgánu I. stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie. Súd prvej inštancie vec právne posúdil v zmysle ustanovení § 11 a § 13 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) a považoval za dôvodné zaviazť žalovaného na ospravedlnenie za to, že na svojej webovej stránke zverejnil trestný rozkaz s osobnými údajmi žalobkyne, čo umožnilo jej identifikáciu v okruhu známych, čím došlo k zásahu do práva na ochranu jej osobnosti. Obrana žalovaného, že konal v záujme legitímneho cieľa zverejnením trestného rozkazu nebola preukázaná. Súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala všeobecného zákazu voči žalovanému, aby sa zdržal urážlivých výrokov, nakoľko takáto špecifikácia musí byť vyjadrená konkrétne a nepostačuje len všeobecné vyjadrenie. Rovnako poukázal na to, že predpokladom pre úspešné uplatnenie zapieracej žaloby je preukázanie, že došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti konkrétnou formou. Súd prvej inštancie zamietol žalobu aj v časti o uloženie zákazu obťažovania, slovných či písomných vyhrážok, prenasledovania osoby žalobkyne, nakoľko nie sú uvedené konkrétne skutky, ale len všeobecné zákazy, keď žalobkyňa neuviedla tvrdenia ani dôkazy, z ktorých by vyplynulo, že žalovaný okrem zverejnenia trestného rozkazu by ju mal nejakým spôsobom obťažovať, vyhrážať sa jej, či ju prenasledovať. Súd prvej inštancie považoval za nedôvodnú aj žalobu v časti o zaplatenie primeraného zadostučinenia vo forme nemajetkovej náhrady, nakoľko v tomto konkrétnom prípade neboli splnené predpoklady pre jej priznanie, berúc do úvahy aj správanie sa žalovanej v exekučnom konaní a žalobkyňa nepreukázala ani výsluchom svedkyne, že došlo k zásahu do jej osobnosti vo forme zníženia jej dobrej povesti, kedy nešpecifikovala osobu, ktorá sa mala negatívne vyjadriť vo vzťahu k žalobkyni po zverejnení trestného rozkazu a rovnako nebolo preukázané ani jej tvrdenie o prerušenej komunikácii zo strany jej mladšej dcéry. Rovnaký záver sa týka aj tvrdeného rozpadu jej manželstva s tým, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno ani preukázanie zhoršenia jej zdravotného stavu v súvislosti so zverejnením trestného rozkazu. Z týchto dôvodov aj s poukazom na povinnosť žalovaného sa jej písomne ospravedlniť žalobu v časti priznania náhrady nemajetkovej ujmy zamietol. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), kedy zohľadnil, že každá zo strán mala vo veci len čiastočný úspech, preto náhradu trov stranám nepriznal. S poukazom na túto zásadu rozhodol súd prvej inštancie aj o povinnosti strán sporu nahradiť štátu trovy konania v rozsahu každý po jednej polovici.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolania žalobkyne a žalovaného rozsudkom z 25. augusta 2020 sp. zn. 13 Co 15/2020 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá (výrok II.) podľa § 387 ods. 1 C. s. p. ako vecne správny potvrdil; rozsudok v napadnutom výroku I. podľa § 388 C.s.p. zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť ospravedlniť sa žalobkyni za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti zverejnením ospravedlnenia v printovom médiu v lehote 60 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku v znení:

„Týmto sa ospravedlňujem D. Š. za to, že som zverejnil jej osobné údaje obsiahnuté vo zverejňovanom trestnom rozkaze vydanom Okresným súdom Spišská Nová Ves bez právneho základu, čím došlo k neoprávnenému zásahu do ochrany jej osobnosti. Za toto svoje konanie sa D. Š. verejne ospravedlňujem.“ Rozsudok súdu prvej inštancie v ďalších napadnutých výrokoch III., IV. a V. zmenil tak, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %; štátu nepriznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť trovy štátu 75,16 eura na účet Okresného súdu Poprad do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd po preskúmaní relevantnosti konkrétnych odvolacích dôvodov dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v potvrdzujúcom výroku II. je konzistentné a k celkovej presvedčivosti rozhodnutia súdu prvej inštancie uviedol, že premisy zvolené v rozhodnutí, ako aj závery, na základe ktorých k týmto dospel, sú pre nielen právnickú, ale aj laickú verejnosť prijateľné a racionálne; zároveň aj spravodlivé a presvedčivé. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach v potvrdzujúcej časti nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré s poukazom na § 387 ods. 2 C.s.p. v plnom rozsahu odkázal. Vo vzťahu k napadnutému výroku I. odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie okrem textu ospravedlnenia za zverejnenie osobných údajov, uložil ospravedlniť sa žalobkyni aj za zásah do vážnosti, dôstojnosti žalobkyne s tým, že poškodil jej dobrú povesť. Tieto závery ale neboli z vykonaného dokazovania preukázané tak, ako to vyplýva z obsahu odôvodnenia súdu prvej inštancie, preto odvolací súd považoval za dôvodné zmeniť text, ktorý má byť zverejnený v printových médiách tak, že žalovaný sa ospravedlňuje žalobkyni za zverejnenie jej osobných údajov obsiahnutých vo zverejňovanom trestnom rozkaze vydanom Okresným súdom Spišská Nová Ves bez právneho základu, čím zasiahol do jej súkromia a za toto konanie sa jej ospravedlňuje. Z obsahu spisu mu nevyplývalo, že došlo k narušeniu cti, dôstojnosti ako aj vážnosti žalobkyne vydaním a publikovaním tohto trestného rozkazu. Bolo preukázané len to, že došlo k neoprávnenému zverejneniu jej osobných údajov bez toho, aby tieto osobné dáta boli zverejnené v súlade s princípom dosiahnutia legitímneho cieľa. Z týchto dôvodov považoval odvolací súd za dôvodné zmeniť výrok I. napadnutého rozsudku. Stotožnil sa s odvolacou námietkou žalovaného k obsahu samotného ospravedlnenia, nakoľko výsledky vykonaného dokazovania nepreukázali, že došlo k poškodeniu dobrej povesti žalobkyne. Keďže výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie nekorešpondoval so závermi vykonaného dokazovania, pristúpil odvolací súd k jeho zmene v tom, že spresnil text ospravedlnenia, kedy vzhľadom na zistený skutkový stav bolo preukázané, že zverejnením osobných údajov žalobkyne obsiahnutých v trestnom rozkaze vydanom Okresným súdom Spišská Nová Ves došlo k neoprávnenému zásahu do ochrany jej osobnosti, nakoľko bez nutnosti uverejnenia takéhoto neanonymizovaného trestného rozkazu tak, aby bol dosiahnutý legitímny cieľ, boli zverejnené aj osobné údaje žalobkyne. Mal za to, že výsledky vykonaného dokazovania musia korešpondovať s nariadeným ospravedlnením, ktoré je povinný zverejniť žalovaný na základe rozhodnutia súdu. Ďalšie odvolacie námietky žalovaného voči výroku I. vyhodnotil ako nedôvodné, nakoľko bola preukázaná existencia zásahu, ktorý objektívne bol spôsobilý vyvolať ujmu u žalobkyne a tento spočíval v porušení či ohrození osobnosti fyzickej osoby; tento zásah bol neoprávnený a medzi zásahom a jeho neoprávnenosťou existovala príčinná súvislosť. Bol názoru, že týmto boli naplnené všetky základné predpoklady pre vyhovie žaloby v časti uloženia ospravedlnenia a nepovažoval za dôležité, že žalobkyňa nepreukázala a ani nenavrhol dôkazy, ktoré by preukazovali, že došlo k narušeniu jej vzťahov so známymi, priateľmi a susedmi či v rodine. Na úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti nie je nutné, aby takýto zásah vyvolal následky, ale stačí, že zásah je objektívne spôsobilý narušiť či ohroziť práva chránené § 11 Občianskeho zákonníka. Mal za nepochybné, že k neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti môže dôjsť aj prostredníctvom skutkových tvrdení, ktoré sú pravdivé, no v danom prípade tieto boli uverejnené v takej forme, teda aj s uverejnením osobných údajov žalobkyne, ktoré neboli nutné preto, aby predmetné uverejnenie plnilo cieľ a to poukázať na všeobecnú informáciu pre povinného v exekučnom konaní, že konaním, ktorým bude brániť vo výkone exekúcie môže naplniť skutkovú podstatu trestného činu, za čo môže byť aj trestne postihnutelný. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav, ale namietaný obsah ospravedlnenia nesprávne právne posúdil, preto odvolací súd výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie podľa § 388 C.s.p. zmenil, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie. Odvolací súd postupom podľa § 396 ods. 2 C.s.p. zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie aj vo výroku III. o nároku na náhradu trov konania interpretujúc pojem úspech vo

veci podľa § 255 C.s.p., nakoľko žalobkyňa bola úspešná čo do právneho základu vo forme konštatovania zásahu do jej osobnostných práv ako aj v uložení povinnosti žalovanému na ospravedlnenie. S ohľadom na uvedené odvolací súd považoval za dôvodné zmeniť aj výrok o trovách štátu tak, že zaviazal na povinnosť ich náhrady v celom rozsahu žalovaného, ktorý bol procesne neúspešný v časti základného nároku žalobkyne. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 C.s.p. tak, že stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko v odvolacom konaní nebola ani jedna zo sporových strán plne úspešná.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu (výrok I.) podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.). Nestotožnil sa s argumentáciou odvolacieho súdu, podľa ktorej nebolo nutné, aby zverejňoval osobné údaje žalobkyne a za čo je povinný sa teraz žalobkyni ospravedlniť. Mal za to, že odvolací súd sa nezaoberal posúdením jeho konania ako takého, ktoré je kritikou protispoločenského a protiprávneho konania žalobkyne; takáto oprávnená kritika je a musí byť súčasťou práva na slobodu prejavu. Vyslovil presvedčenie, že kritika (opakovaného) protiprávneho konania žalobkyne bola prípustná, spĺňala kritériá vecnosti, konkrétnosti a aj primeranosti a bola teda oprávnená, keďže pri nej neboli prekročené medze vecnej a konkrétnej kritiky. Jej primeranosť vychádzala aj z toho, že sken trestného rozkazu bol vyobrazený na webovej stránke dovolateľa na konkrétny čas s cieľom podrobiť vecnej kritike konanie žalobkyne, ktorá namiesto toho, aby využila zákonné prostriedky obrany v exekučnom konaní, spáchala niekoľko trestných činov, poškodila oprávneného v exekučnom konaní a marila a znemožňovala samotný výkon exekučnej činnosti súdneho exekútora. Argumentácia vecnou kritikou vychádza z viacerých rozhodnutí, ktoré sa zaoberali posúdením primeranosti a proporcionality medzi zásahom do osobnostných práv a právom na slobodu prejavu, ktorá v sebe subsumuje aj vecnú kritiku konania fyzických osôb. V tejto súvislosti žalovaný dal do pozornosti rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR (sp. zn. 28 Cdo 1524/2002, sp. zn. 30 Cdo 964/2000) a rozhodnutie II. ÚS 152/2008. Ďalej vyslovil úvahu, že ak odvolací súd skonštatoval, že výsledky vykonaného dokazovania nepreukázali, že došlo k poškodeniu dobrej povesti alebo k zásahu do vážnosti a dôstojnosti žalobkyne, nie je mu zrejmé, ako potom mohlo byť jeho konanie vyhodnotené ako neoprávnený zásah objektívne spôsobilý vyvolať ujmu, hoci k nej ešte nedošlo. Zároveň namietal, že odvolací súd neprihliadal na to, ako sa žalobkyňa správala v exekučnom konaní a neoboznámil sa s dôkazmi v exekučnom spise EX 33/12. Ako ďalej uviedol, mal za preukázané v konaní vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 12C/28/2018, kto vyobrazil sken trestného rozkazu na webovej stránke dovolateľa, ale tak súd prvej inštancie ako aj odvolací súd účelovo odmietli na tento dôkaz prihliadať a odmietajú ako dôkaz samotný exekučný spis za účelom preukázania ako sa žalobkyňa „správala“ v exekučnom konaní. Navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na nové konanie a opätovné rozhodnutie.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie ako nedôvodné odmietnuť. Uviedla, že žalovaný relevantným spôsobom nepreukázal dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., ktorý nepodložil rozhodnutiami najvyšších súdnych autorít. Žalovaný opakovane nechápe, prečo sa musí ospravedlniť žalobkyni; pritom ide o to, že zverejnením osobných údajov žalobkyne obsiahnutých v trestnom rozkaze došlo k neoprávnenému zásahu do ochrany osobnosti žalobkyne, nakoľko bez nutnosti uverejnenia takého neanonymizovaného trestného rozkazu tak, aby bol dosiahnutý legitímny cieľ, boli zverejnené aj jej osobné údaje. Takéto zverejnenie bolo spôsobilé vyvolať ujmu žalobkyne, za čo sa podľa rozsudku musí žalovaný ospravedlniť s tým, že zverejnenie osobných údajov si nemožno zamieňať s oprávnenou kritikou, ktorej sa dovolateľ de facto v dovolaní domáha. To isté platí aj pre slobodu prejavu a vecnú kritiku konania fyzických osôb, pretože v tomto prípade je dovolateľ postihovaný za neoprávnený zásah do ochrany osobnosti v dôsledku uverejnenia osobných údajov žalobkyne.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 C.s.p.) a či sú splnené podmienky podľa § 429 C.s.p. dospel k záveru, že dovolanie nie je procesne prípustné a treba

ho odmietnuť. Na stručné odôvodnenie v zmysle § 451 ods. 3 veta prvá C.s.p. dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 4/2011).

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, sp. zn. 2 Cdo 132/2013, sp. zn. 3 Cdo 18/2013, sp. zn. 4 Cdo 280/2013, sp. zn. 5 Cdo 275/2013, sp. zn. 6 Cdo 107/2012 a sp. zn. 7 Cdo 92/2012). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (sp. zn. 1 Cdo 6/2014, sp. zn. 3 Cdo 209/2015, sp. zn. 3 Cdo 308/2016, sp. zn. 5 Cdo 255/2014).

8. Podľa § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 C.s.p.

9. Podľa § 421 ods.1 písm. a/ C.s.p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

10. Podľa § 432 C.s.p. dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

11. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

12. Podľa § 440 C.s.p. dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní.

13. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. má určujúci význam vymedzenie „právnej“ otázky, ktorá bola riešená odvolacím súdom, avšak odvolací súd sa pri jej riešení odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 C.s.p), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 C.s.p.

(napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 203/2016, sp. zn. 3 Cdo 216/2017, sp. zn. 4 Cdo 64/2018, sp. zn. 6 Cdo 113/2017, sp. zn. 7 Cdo 95/2017 a sp. zn. 8 Cdo 95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

14. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 C.s.p. môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

15. Ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu je vytváraná najvyššími súdnymi autoritami, ktorú vyjadrujú predovšetkým rozhodnutia a stanoviská najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Rozhodovanie v súlade s ustálenou súdnou praxou je naplnením spravodlivého procesu, princípu rovnosti právnej istoty a legitímneho očakávania strán (čl. 2 ods. 1. ods. 2, čl. 3 Základných princíпов C.s.p.). Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané nepublikované rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017, sp. zn. 3 Cdo 158/2017, sp. zn. 4 Cdo 95/2017, sp. zn. 5 Cdo 87/2017, sp. zn. 6 Cdo 21/2017 a sp. zn. 6 Cdo 129/2017). Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Rovnako s prihliadnutím na argumentáciu dovolateľa je potrebné uviesť, že pod pojem ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemožno zahrnúť rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky (28 Cdo 1524/2002). V dovolaniach, prípustnosť ktorých je vyvodzovaná z tohto ustanovenia, nemožno preto (úspešne) poukazovať na rozhodnutia uvedeného súdu. Pokiaľ je riešenie určitej právnej otázky odvolacím súdom prípadne odlišné od riešenia danej otázky týmto súdom, nemôže ísť o „odklon“ relevantný v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. (3 Cdo 204/2018).

16. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky ale odvolací súd sa svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“ (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. augusta 2018 sp. zn. 3 Obdo 42/2018 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 9/2018, pod R 83/2018).

17. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uplatnenému podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. bolo teda povinnosťou žalovaného náležite vymedziť právnu otázku, od riešenia ktorej sa odvolací súd odklonil od doterajšej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Pokiaľ dovolateľ neoznačí alebo nesprávne označí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade nekonkretizovania podstaty odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu by najvyšší súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania zvolenej v C.s.p., ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 C.s.p.

17.1. Žalovaný v podanom dovolaní prevažne polemizoval s právnymi závermi odvolacieho súdu,

spochybňoval správnosť jeho rozhodnutia a kritizoval prístup odvolacieho súdu k právnomu posudzovaniu vecí. Namieta síce nesprávne právne posúdenie vecí nedostatočným vyhodnotením jeho konania cez prizmu oprávnenej kritiky, ktorá ako uvádza, vychádza z viacerých rozhodnutí, ktoré sa zaoberali posúdením primeranosti a proporcionality medzi zásahom do osobnostných práv a právom na slobodu prejavu, ale žiadne rozhodnutia dovolacieho súdu, od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť neoznačuje, keď žalobe bolo čiastočne vyhovené (povinnosť ospravedlniť sa žalobkyni za zverejnenie osobných údajov obsiahnutých vo zverejnenom trestnom rozkaze) z dôvodu neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti zverejnením trestného rozkazu bez právneho základu.

18. Len púhe nestotožnenie sa s argumentáciou odvolacieho súdu, ktorému dovolateľ vyčítal, že sa nezaoberal posúdením jeho konania ako takého, ktoré má byť kritikou protispoločenského a protiprávneho konania žalobkyne s tým, že sa jedná o oprávnenú kritiku, ktorej primeranosť vychádza z toho, že sken trestného rozkazu bol vyobrazený na webovej stránke na konkrétny čas s cieľom podrobiť vecnej kritike konanie žalobkyne, bez vymedzenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa mal odvolací súd odkloniť od doterajšej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, nespĺňa zákonné požiadavky v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. Z obsahu podaného dovolania nevyplýva vymedzenie právnej otázky, ktorú odvolací súd vo svojom rozhodnutí nesprávne právne posúdil, ani konkretizácia predpokladov prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. Bolo povinnosťou žalovaného presne v dovolaní uviesť, ktorý konkrétny judikát (rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky) odvolací súd nerešpektoval v napadnutom rozhodnutí. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní dovolania uplatňoval prílišný formalizmus. V rozpore s týmito princípmi ale nie je prístup majúci na zreteli, že ustanovenia C.s.p. vyžadujú istú mieru formálneho a obsahového vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania. Dovolanie žalovaného z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. neobsahuje exaktne označenie právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

19. Vychádzajúc z obsahu dovolania žalobca vyčítal odvolaciemu súdu aj nesprávne zistenie skutkových okolností uplatneného nároku, keď namietal, že odvolací súd neprihliadal na to, ako sa žalobkyňa správala v exekučnom konaní a neoboznámil sa s dôkazmi v exekučnom spise EX 33/12, ani s dôkazom preukazujúcim, kto vyobrazil sken trestného rozkazu na webovej stránke dovolateľa. Dovolací súd v tejto súvislosti opätovne poznamenáva, že samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, či sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, prípadne kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní žalobou uplatneného nároku, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 2 C.s.p.

20. S poukazom na uvedené dovolací súd uzatvára, že v dovolaní nie je dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 C.s.p. vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 až 435 C.s.p. a preto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f/ C.s.p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

21. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v zmysle § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. a zásadou úspechu žalobkyne v dovolacom konaní, ktorej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému (§ 255 ods. 1 C.s.p.). O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.